et vehementer operā dare/ q̃ talis doctrina pestifera ac blasphema atq; iniuriosa eis extirpet iudicialit et publice/ne serpat in maiorem perniciem.

Tertū corollarium

Sequit sexto/ q̃ si auctor tal' doctrine cū suis fautoribus inuenitat pertinat ꝛ arrogans. ꝛ a lōgo tpe/ tā ꝓtra prelatū suū/ q̃ mgros ꝛ doctores. tā in ꝓbis q̃ in scriptis debet sic attestari. q̃ nō habeat facultatē reddendi ꝛ deteriora perpetrādi. sicut iā dr hoc pluries fecisse recedēdo. s. a plato suo et iudice. ꝛ ꝓseqnt sel' ab hoc consilio. Alia sunt de validis mēdicantibus/ ꝛ de actiōe contra iura canōica que dimitto.

Sequitur tenor re/

y sponsionis dñi cardinalis Lameraceñ. de qua supra.

Reuerendissime pr et dñe super scedula papirea sigillo vro sigillata mihi ad instigatoris instātiam in q̃dā causa fidei/ tñ deo deliberationē meā istam eē p̃ p̃nti. q̃ coram reuerēdissima p̃nitate vra cōuocent theologi qui sunt in hoc sacro cōcilio/ q̃ ho ponat materia. vt cōmunicatis inuicem cōmuni deliberatōe sine cōtentione dicat tandē vnusquisq; in publico id q̃ sibi videbit ꝓformiter ad sacrā scripturā. Et illic ego i fauorē fidei volo libēter interesse Non enim debet tal' materia in tenebris vel p̃ticularitet terminari. sz cōiter ꝛ in luce/ vt q̃libz q̃ interesse posit vl docere vl doceri dū se mutuo q̃libet intelliget. et talē modū seruari in h ꝓcilio in causis fidei mihi cōmissis. Et nihilominus q̃ nescio si occurrerit occasio q̃ ñ possem interesse i ꝓuocatiōe premissa. dico q̃ mihi occurrit vt sequit.

Propositōes siue ꝓclones sup q̃ho fit inquisitio. hnt fundamtū prime cōclusionis principale q̃ d̄ erroneū. repugnās nedū rōni theologice ꝛ morali. sz etiā obseruatōi primitiue ecclie q̃ scribit Act. iiij. vbi sic in forma dr. Multitudis aūt credentium erat cor vnū ꝛ aia vna. nec quisq; eorum q̃ possidebat aliq̃d suū eē dicebat. sz nec q̃sq; egens erat inter illos ꝛc. Constat itaq; q̃ i illa congregatōe primitiua fuerit multi vrorati. et alij diuersarū cōditionū seculares qui. s. ñ erāt astricti p votū ad tria cōsilia euangelica. castitatis obedientie ꝛ paupta quēadmodū sunt p̃fessi religionū. p̃ beatū Basiliū bñdictū ꝛ aug. ac sil'es/ introducta rū. q̃s iste ponēs hmōi conclusiōes/ appellat veras religiones tanq̃ extra illas non sit vera religio/ q̃d falsuz ē. imo hereticū si sic p̃ hōsionē intelligat. Qm̄ xp̃iana vera est religio etiā apd̄ seculares. vt iacob' in canonica sua notāter expressit. Sūt preterea in dictis ꝓpositionib' multe clausule apposite/ vltra predictū principalē fundamentalē errorē Qx seculares ñ p̃nt viuere sine ꝓprio q̃ continet magnā temeritatem scandalū atq; ꝓtetuiā. ꝛ q̃ possent singulatim reprobari. vt q̃ dicere oppositū illi' q̃d alique cōclusiones sue continēt. sit hereticus q̃ sit implicās contradictionē q̃ sit petm̄ mortale. q̃ omis faciēs contra iura canonica/ peccat mortaliter. et ita de similibus. Est igitur deliberatio mea/ q̃ p̃ ista ꝛ similia q̃ tractat' vel libellus a q̃ sunt extracte conclusiones seu positiones añdicte continet dānand' ē. vt errone' ꝛ temerarius ꝛ scandalosus. ꝛ vt dogma falsuz sacre scripture contrariū. Et p̃ conseqns q̃ tractat' ē hereticalis ꝛ igni tradēdus. Letet de cōpositore tractat'/ deliberēt dñi iuriste. istis attētis. q̃d agendū. In testimoniū premissorum ꝓpria mānu subscripsi Vester tot' Petrus cardinalis Lameraceñ. ¶ Finit.

Sequūtur cōclusiones fris Mathei gradu ordis predicatorū/ in sacro cōcilio Constātieñ. oblate ad examinandū. contra q̃s cancellari' p̃isieñ. propositiones scripsit supra.

Batissime p̃ exponit sctitati vestre ex parte vri deuoti oratoris fris Mathei gradu/ conuētus zysmarieñ. p̃uincie saxonie ordinis predicator/ ac merzeburgeñ. dioce. Qd cū lector ipse exñs i conuētu gronigeñ. diocesis Traiectē. dicte p̃uintie ꝛ ordinis videret q̃ plēs p̃sōas sex' vtriusq; noue religionis hitū assumeñ. ꝛ conuēticula faciētes. nullū hitū approbatū p̃fitētes. statuētesq; sibūpsis sapiores p̃ libitu voluntat. ꝛ s̄b simulata deuotione ꝓplm attrahētes. ꝛ multa ꝗ veritatē sacre scripte ac sacros canones attēptantes. ꝛ de eleōsinis xp̃ifidelū domos sūptuosas ad modū monasteriorum regl'ariū edificātes/ ꝛ se inuicem in eis includētes cū obseruatōe q̃rundā ritum minime per ecclesiam approbatorum. Cepit super hoc apd̄ semetipm ardēter cogitare. ꝛ an hoc stātibus regul' fidei

et sacris canonib̃ ecclesia dissimulare debet. Reuoluensq̃ diligēti sacre scripte sanctorūq̃ doctor, libros ⁊ sacros canones quasdā cōclusiones reprobātes illor modum viuēdi extraxit/ ⁊ scripture cōmēdauit. Quar vna principalis ē, ex q̃ alie deducunt exceptis paucis. ¶ Nullꝰ pōt licite ⁊ meritorie/ imo nec veraciter/ obediēte pauptatis ⁊ castitatis. vniuersalia cōsilia cōiunctim. extra veras religiones manendo adimplere. Ex q̃ sequit immediate formali ꝯsequentia articulus seu cōclusio nona in ordine q̃ nullꝰ pōt p̄dictū pauptatis ꝯsiliū meritorie. imo nec veraciter obseruare. nisi fuerit i statu spūalꝰ pfectōis siue vere religiōis. Et dico notāter de istis tribus consilijs simpliciter seu vniuersaliter sumptis. Secōm quid vo ⁊ in aliquo cāu possunt laudabiliter et meritorie extra religiones obseruari. Qñ enī aliqs secularis dat elemosinā in casu aliquo, qñ eas de necessitate p̄cepti nō tenet/ implet illud cōsilium pauptatis i illo casu tantū. Et qñ cōtinet se ab vxoris amplexib̃ tpe illo qñ illud facere nō tenet. implet ꝯsilium cōtinentie i illo casu. ⁊ fm quid tm̄. Qñ etiā obedit alicui suo plato curato vel epo. in casu qñ hoc de necessitate p̄cepti nō tenet obseruat illō obedientie ꝯsiliū in illo cāu Et ista pnt extra religiōes viuētes voto vel sine voto deo offerre. Unde dicit scūs Tho. scda scde. q. in secl'o viuētes aliqd deo dāt et aliqd sibi reseruant. ⁊ fm hoc plat̃ ecclesie subdunt. Regulares aūt optz totū deo qd̄ hnt tāq̃ holocaustū offerre. et hoc fit ⁊ fieri pt tm p tria cōsilia vniuersalia p̄dicta. Et iō dicit ibidē q̃ ad secl'ares ptinet tm̄ pticularia vota offerre. ad regl'ares āt vniuersalia vota. Unde particularia vota dicunt sacrificia more veter. de cui' rātōe fuit d̄ offertorio deo oblato ptē dare ⁊ ptē retinere. Vniuersalia vo vota holocaustū dicunt. de cui' rōne fuit totū deo offerre ⁊ nihil retinere/ qd̄ ptinet ad solos religiosos se ⁊ sua i modū cuiusdā holocausti deo dedicantes ¶ Ex q̃bus sequit vndecima q̃ abdicare quēq̃ ofa ꝓpter xpm extra p̄dictas religiōes manēdo. seu nisi vera aliquā religionē ingrediat̃ est sibi et suis quor cura sibi incūbit vitā subtrahere/ qd̄ ē homicidiū tot hoīm cōmittere/ q̃t eius cure subdūtur. Hec est de mente scti Tho. scda scde. q. xxxiij. argumēto ⁊c. Ex quib̃ sequit q̃ nullꝰ pt abdicatōēz omniū ꝓpter xpm facere extra verā religionē manendo sine pcto mortali. qz subtraheret sibi vitā. Ex quib̃ seq̃t q̃ oñs peccāt qui bona sua simpl'r in elemosinā largiūt extra religionē verā manendo. q̃ est tertia cōclusio in ordine. ¶ Et etiā q̃ peccent. q̃ sua ꝓpria resignāt nō intrantes religionē aliquā approbatā q̃ est decima octaua i ordie coincidēs cū tertia imediate p̄cedenti. ¶ Ex quib̃ sequit decima q̃ reputātes se bene facere assumēdo p̄dictū consiliū pauptatis remanēdo in statu seculari. mortaliter peccāt. Ratio qz talis nō est assumptio ipsi' nisi fantastica/ puersa ⁊ nō vera vt docet dñs Johēs. xxij. in q̃dā extrauagant̃. Gloriosam ecclīam ⁊c. et ratio idem cōuincit. ¶ Ex quib̃ sequit q̃ seculares credentes se mereri tali abdicatōē (in seculo scz manēdo) vitaz eternā credunt se posse mereri vitā eternā mortaliter peccādo ¶ Ex quibus sequit q̃ aliqs sit voluntarie paup ꝓpē xpm in seculo manens oino nihil habendo. nec etiā ipam volūtatē habendi ꝓpria/ includit omī tpe ꝯtradictōēz ⁊c. quia includit q̃ secularis sit religiosus et econtra. qd̄ est oī tpe ꝯtradictio ¶ Ex quib̃ seq̃tur q̃ nō effundi oēs opes simul ab his qui volūt in statu seculari remanere. reducit̃ quasi immediate ad illud preceptū decalogi nō occides. vno casu tm̄ dempto fm expositōē ipsi sancti Thome. q. xxxij allegantis ad confirmatōēz dicti sui Ambrosiū dicentē in primo de officijs. Deus nō vult simul oñs opes effundi. nisi forte vt helise' q̃ mactauit boues suos/ et pauit paupes. ex eo q̃ hūit vt nlla cura teneret domestica. sz vt se daret i ꝓpetica disciplinā. qd̄ verbum. s. nisi forte vt helise' expōit sanct' Tho. nisi q̃s velit statū suū scz secularem mutare p religiōis ingressum. aut principem de extrema necessitate liberare ⁊c. Et iohannes in summa confess. sub alis verbis nisi quis velit ex toto seculum relinquere. Et magister summe summarum titulo de elomosina dicit idem et loquitur ibi Ambrosius de effusione seu abdicatione actu hab tor ex q̃bus possit hō cōueniēter vitā trāsigere fm cōditiōem status ⁊ p̄sone. ¶ Ex q̃b̃ sequit q̃ dicēs pertinaciter omia esse meritorie abijciēda ꝓpter christū in seculo manēti/ hereticꝰ est dicendus. exceptō vno solo casu de liberando principē de necessitate extrema perquē ⁊c ¶ Ex q̃b̃ sequit q̃ ꝓprietas tē

pralium retis & statui seculari essentialiter annexa. Et p consequens dñs papa salua auctoritate sua non pōt dispensare cum secularibus, vt omibus in singulari careāt seu nihil in singulari habeant. ¶ Ex q̄bus seq̄t sextus articul' reddens p̄cedentis quinti articuli rōnem. Si enim dñs papa posset hoc alicui concedere, seculari videlicet, posset ei concedere, p̄prie vite subtractionem &c. Posset etiā qd, p omni tpe contradictōis implicat qd verus fm sanctos facere nō potest. ¶ Sequit etiā q religiosus sine peccato mortali nō pōt abdicare voluntatem habendi cōmunia, etiā qñ actu talia nō habet. Quia enim illd qd nullus facere pōt sine pctō mortali, null' pt illud velle facere, & religiosus ñ pt abdicare cōmunia, qr sine illis viuere nō posset, cum p sua p̄fessionem renūciauerit oib et singul', p̄prijs singularib. seq̄t ergo q religiosus &c. Quia etiā teste sctō T. hic, sctō a sctō e. q. xxiij. articulo &c. null' velet incōueniēter viuere tribus casib' exceptis. Sequit q male faciant & peccāt illd abijcientes, ve q̄ fm statū suū & ōditōis p̄sōe possint oueniēter viuere, dicit trib' casib' exceptis &c. ¶ Null' etiā corpore validus extra veram vtilitatē & veram necessitatē exñs, pt sine pctō xpi fideliū elimosinas tollere. ¶ Ex quib' sequitur q p̄dicta tria saluatoris cōsilia sunt ita cōcathenata, vt vbi pauptas veraciter seu meritorie inuenitur, oportet q necessario obedientia & castitas veraciter seu meritorie inueniātur. Probatur ista quia papa sic arguit in decretali. Cum ve quibusdā Qui nō renūciant p̄prijs, nō sunt religiosi Ergo p̄prijs renūciātes sunt religiosi. Et omnis religiosus est necessario simul cū pauptate ad alia duo cōsimilia veraciter obligatus &c. ¶ Ordo et numer' articulorum et cōclusionū predictorū ¶ .i. ¶ Proprietas temporalium rerum statui seculari essentialiter est annexa. ¶ ij ¶ Null' sine peccato potest illud abijcere, quo retento potest conueniēter viuere fm statum suū. ¶ iij. ¶ Omnes peccāt qui bona sua simpliciter in elemosinā largiuntur propter christum. ¶ iiij ¶ Abdicatiōem omniū p̄pter christū nullus facere potest extra veras religiones manēdo sine peccato mortali et dico veras religiones p sedem apostolicam approbatas. ¶ v. ¶ Papa nō pōt dispēsare cum secl'aribus, vt omibus in seculari careant. ¶ vi. ¶ Si papa posset alicui cōcedere hoc, tunc posset ei p̄cedere p̄ter vite subtractiōem, qd est contra p̄ceptum decalogi nō occides. ¶ vij. ¶ Religiosus nō potest sine pctō mortali abdicare voluntatē habendi cōmunia, qñ actu talia non habet. viij ¶ Ex aliquis sit volūtarie paup propter xpm in seculo manēs, oino nihil habendo in singl'ari, nec etiā ipam volūtatē habendi, p̄pria includit omni tpe contradictōnem. ¶ ix. ¶ Null' pt pauptat' consiliū meritorie obseruare, nisi fuerit i statu spūalis pfectōis siue vere religiōis, dico aūt veram religionē, scdo mō dictā religionē ¶ x. Reputātes se bñ facere assumēdo pauptatē q̄ est saluatoris consiliū, remanēdo i statu seculari, peccāt mortaliter. ¶ xi. ¶ Abdicare oia etiā pret xpm nisi veram & approbatā religionē ingrediat, ē sibi & suis q̄p cura sibi incūbit vitā subtrahere qd ē hōicidiū cōmittere tot hoim q̄t etiā ei' cure sūt dunt. xij ¶ Credētes se mereri vitā eternā tali abdicatōe, credunt se posse mereri vitā eternā, mortaliter peccādo ¶ xiij // Effūdi oēs opes sil' ab his q volūt in secdo manere, reducit q̄si imediate ad illd p̄ceptū nō occides ¶ xiiij ¶ Dicēs oia meritorie esse abijciēda p̄ter xpm remanēti in secdo, ē heretic' iudicād' xv. ¶ Null' pt meritorie & fm veū obediētie pauptatis & castitatis consilia extra veras & approbatas religiōes manēdo adiplere ¶ xvi. ¶ Tria saluatoris consilia sūt sic cōcathenata, vt vbi pauptas meritoria inq̄ntū ē saluatoris consiliū, oportet vt necario alia duo, s. & obediētia inueniātur q̄ a pauptate separari ñ pñt. // xvij. ¶ Matrōe seu mlieres cōem vitā ducētes, insiml' cōmorātes, vegutte vulgariē nūcupate, q̄scūq̄ errores nō tenētes aut p̄dicātes, seu alias ve errorib, vl' heretica prauitate nō suspecte, et ne dānatōis sunt filie. Et eas stat' ē p̄hibit' & dānat'. // xviij. ¶ Peccāt q̄ p̄pria sua refignāt ñ intrātes religionē approbatam. Rō est fm eū qr religiosos ē carere p̄pro, sic secl'aribus ē necessariū retinere p̄priū ¶ xix. ¶ Nō licet phris & clericis cōmune vitā ducere, nisi i religiōe approbata sub pena pctī mortal' ¶ xx // Peccāt oēs qui fouēt consilio & auxilio cōem vitā ducētes extra religionē approbatā. // xxi. ¶ Ex cōicati sunt oēs cōem vitā ducētes, extra religionē approbatā. // xxij ¶ Ex silr excōmunicati sunt illi q vitā cōem extra religionē approbatā ducētibus p̄bēt elēosinas Et qui tales fouent consilio & auxilio vel

defensione simlr stant et sunt in statu ppe tue dānatōis. et nisi de hmōi eorū excessibus magna ꝯtritione penituerint ad vitā eternā non possunt peruenire neqꝫ salui p manere. ¶ xxiij ¶ Omnes vitā cōmunē ducentes extra religionē approbatā. sunt illi a quibꝫ saluator noster p̄cipit esse abstinendū. ⁊ tanq̄ꝫ a falsis ꝓphetis attendendum. ¶ xxiiij ¶ Quilibet faciens ꝯtra iura canōica peccat mortaliter. ¶ xxv ¶ Nullus corpe validus absqꝫ cōmuni vtilitate et necessitate potest extra veras religiones sine peccato elemosinas christifidelium tollere ⁊c.

Reuocatio et abiuratio predictorū articulorꝫ ⁊ conclusionū.

Ego frater matheus grabou ordiuis fratrum p̄dicatorū ꝓfessus Conuētus ⁊ vysmarien. Merseburgen. dyocesis. ꝓuintie saxonie. cognoscens veram catholicam ⁊ apl'icam sedem anathematiso ⁊ abiuro omnē heresim. omnemqꝫ falsam ⁊ erroneā doctrinam / in quodā meo opusculo tractulo seu libello (incipiente Suppono me primo q̄ non intēdo infrascripta neqꝫ quomodolibet alia ꝑtinaciter defendere ⁊c. et sic finientē. Et aliam specificat Johānes andree. cuius inuentrices seu assumptrices conscientiā peccatū reputabāt vt inuenit̄ in glosa vtriusqꝫ sup dictū capl'm. Et per hec patet responsio ad decimū) maxime ad decem ⁊ septē conclusiones ꝑuersas siue assertiones. quarū alie sunt heretice. alie erronee et alie scandalose ac piarū auriū offensiue / per me editas et manutentas / in dicto peruerso opusculo siue tractatulo aut libello contentas de qua hacten⁹ infamatus cōuictus / ⁊ sentētialiter cōdemnatus sum. Cōsentio sancte Romane ac clesie ⁊ apostolice sedi Ac corde et ore puris / profiteor eandē fidem et doctrinam me tenere et credere. quā sancta mr̄ acclesia tradidit ⁊ firmauit. Jurans p sanctaꝫ trinitatē ⁊ per hec sacrosancta chribi euangelia / eos qui ꝯtra hanc fidem orthodoxā veniunt cum dogmatib⁹ suis. eterno anathemate dignos esse. Promitto etiam q̄ si egoipse aliquādo contra hec aliquid sentire docere aut predicare presumpsero / canonum seueritati me submitto. Presenti abiurationi per me lecte et ꝑlecte mānu ꝓpria me subscripsi. hancqꝫ meam cōfessionem et abiurationē coram vestra reuerendissima paternitate dn̄e cardinalis aquilegen. iudex et cōmissarie. reuerēdisqꝫ patribus dominis prelatis doctoribus et magistris hic presentibus ad hoc specialiter vocatis ⁊ requisitis feci ⁊ approbaui / ad futuram rei memoriam in testimoniū premissorum.

¶ Tractatus eiusdē Cancellarij parisien. contra sectam flagellantium se ⁊c. sub aliquibus consideratio- A nibus.

Lex christi dicit̄ lex amoris quā quā dominus / sicut dicit Augustinus voluit paucissimus sacramentis esse contentam Et inde culpat eos qui seruilibus eam p̄munt oneribꝫ / conformiter ad illud primi pastoris Petri Actuum. xv. Quid temptatis deū. Imponere iugum sup ceruicez discipl'orꝫ / qd̄ neqꝫ nos neqꝫ patres nostri portare potuim⁹. sꝫ p gratiaꝫ dn̄i nr̄i iesu xp̄i credim⁹ saluari. quēadmodū ⁊ illi. O piū verbū certe. verbū oī acceptōie dignissimū. ¶ Lex xp̄i nō min⁹ debet in cultu suo vitare supstitiōes gentilium et idolatrarū / p̄sertim crudeles ⁊ horrendas q̄ꝫ antiqua lex. in qua tamē prohibitio fit per expressum Deuteron. xiiij. vbi dicit̄ fil ij. Estote dn̄i dei vr̄i nō vos incidetis. Glosa. nō debetis in aliq̄ ydolatris assimilari. Et in hebreo hr̄. Non vos lacerabitis hoc aūt faciebāt ydolatre. sicut hēt̄ iiij. Reg. xviij. Ubi dr̄ q̄ incidebāt se iuxta ritū suū cultrꝫ ⁊ lācieolis / donec ꝑfunderent̄ sanguīe. Cōptū siq̄dez est et traditū homicidas illos ⁊ apostatas demōes eē cupidos effusionis sanguīs. p̄sertim hūani.

¶ Lex aliq̄ q̄nto ē iniquior ⁊ demonijs obsequētior. tāto sp inuenit̄ crudelior ⁊ amarior. Patꝫ i illis q̄ filios suos ⁊ filias immolabāt demonijs. Hinc dn̄s ait ꝑ ꝓphāꝫ Seruietis dijs alienis / q̄ nō dabunt vob requiē. xp̄s aūt ex gr̄a sua. sic̄ notat̄ i dicto petri prius allegato / voluit nos misericorditer saluare p sanguinē suū sel' effusuꝫ / p quā fact⁹ est nobis a deo sapia. iusticia. sāctificatio ⁊ redēptio. ¶ Lex xp̄i maximaꝫ B sortit̄ v̄tutē ex mīa ⁊ gr̄a sua. cui⁹ gr̄e vasa sunt sacr̄a noue legis / ex v̄tuete opis operati. ⁊ iō q̄cq̄d auertit a sacr̄is suscipiēdis